

Dejavnosti Slovenskega protestantskega društva "Primož Trubar" v zvezi s 500-letnico Trubarjevega rojstva

SPD Primož Trubar je v zvezi s praznovanjem že pred dvema letoma objavilo Poslanico (glej Stati inu obstati 1-2/2005) in julija 2004 sprejelo dokument »Pobude za program proslavljanja 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja«, kjer je uvodoma zapisalo: »Društvo je prepričano, da bo proslavljanje lahko potekalo v duhu strpnega pluralizma, brez ovir zaradi nazorskih in verskih razlik, in si želi, da bi v njem sodelovali najvidnejši slovenski znanstveniki, kulturni ustvarjalci, šolski in javni delavci, da bi se mu pridružilo kar največ znanstvenih, kulturnih in izobraževalnih zavodov, medijev, založb in društev, da bi se vanj zlilo kar največ pobud, da bi presešlo vznesenost enkratnega dogodka in pomenilo dokončno usmeritev v trajno vrednotenje dela Primoža Trubarja in drugih protestantov (...) Slovensko protestantsko izročilo namreč ne velja le za temelj slovenske književnosti in slovenskega narodnostnega razvoja, temveč s svojo vpetostjo v sočasne nove evropske duhovne tokove opozarja na plodnost nenehnih, vsestransko odprtih stikov in prepletov z evropskimi kulturnimi središči, kar je ob ohranjanju narodne samobitnosti pomembna vrednota sodobnega sveta.« V tem duhu je takrat zaznalo in predstavilo različne možnosti za proslavitev te obletnice. Nekatere so bile s strani društva in drugih ustanov, organizacij in posameznikov že uresničene, večina pa žal (še) ni našla mesta med dejavnostmi in načrti pristojnih organov, ustanov in organizacij.

V letu pred začetkom samega jubilejnega leta je izvršni odbor društva na 10. seji dne 10. aprila 2007 ponovno posebej pregledal naloge in možnosti za neposredno aktivnost društva in njegovih članov. Predvidevamo in načrtujemo naslednje dejavnosti.

,

1. Društvo in njegovi člani spremljajo, podpirajo in spodbujajo iniciative drugih ustanov, organizacij in društev, cerkva in verskih skupnosti, posebej

- 1.1. SAZU - pozdravljajo pobude za vse akcije SAZU za povzdigo obletnice in pri tem posebej dejavnost akademikov, članov SPD PT
- 1.1.1. - pozdravljajo akcije ZRC SAZU zastran zadevnih znanstvenih srečanj in podpirajo pripravljenost strokovnjakov, članov SPD PT, za sodelovanje
- 1.2. univerz - spodbujajo humanistične in družboslovne fakultete vseh slovenskih univerz h konkretnim dejavnostim (simpoziji, predavateljsko, raziskovalno in študentsko delo, posvečeno Trubarju in reformaciji), pa tudi k konkretnim dogovorom univerz o večjem trajnem deležu protestantike v njihovih programih
- 1.3. NUK - pozdravljajo pobudo o razstavi slovenske protestantike v NUK (junij 2008) in načrte mednarodnih razstav v sodelovanju knjižnicami v Baslu in Zagrebu
- 1.4. Slovenske Matice
- 1.5. Društva slovenskih pisateljev
- 1.6. Slavističnega društva Slovenije, Društva slovenskih književnih prevajalcev, Zveze zgodovinskih društev Slovenije

- 1.7. Glasbene matice in Koroških pevskih zborov za pripravo in izvajanje pesmi iz pesmaric slovenskih protestantov 16.stoletja
- 1.8. Tiskanih medijev, radija in televizije za objave in oddaje, posvečene jubileju in njegovemu pomenu
- 1.9. Založb – da bi izdale nova dela (Mihaela Glavana o Trubarjih življenjskih postajah), da bi razmislile o ponovni izdaji klasičnih del o Trubarju (Mirka Rupla, z redakcijskim upoštevanjem njegove zadnje, nemške izdaje; Franceta Kidriča, skupaj z izborom iz spisov Ivana Prijatelja,), popularnega dela Jožeta Javorška in pripravi Trubarjeve čitanke, z izbranimi stranmi iz njegovih del in izbranimi stranmi književnikov o Trubarju.
- 1.10. Mesta Ljubljana - da predstavi "Trubarjevo Ljubljano" in jo vključi v turistično ponudbo oz.vodnik z ureditvijo Parka slovenske reformacije in krožne poti (Park, Evangeličanska cerkev, Dalmatinova ulica, Komenskega, Trubarjeva, Šentpetrska cerkev, Hrenovo obeležje/Ambrožev trg, Magistrat/spominska plošča sežiga knjig, Ribji trg, Trubarjev spomenik); verjetno je že prepozno za spomenik slovenski reformaciji v istoimenskem parku., ne pa za ureditev prostora v Trubarjevi hiši na Ribjem trgu za stalno razstavo dosežkov reformacije (in klubsko dejavnost Društva)in poimenovanje kakšne šole v mestu- Gimnazija Ledina ?- po Trubarju.
- 1.11. Drugih krajev v Sloveniji in njihovih ustanov za jubilejno in trajno obeležje delovanja Trubarja in drugih reformatorjev pri njih: posebej rojstnega kraja Rašice in občine Velike Lašče s proslavo ob samem rojstnem dnevu (sobota 7.junija), pa tudi Škocjana pri Turjaku, Idrije, Radovljice, Laškega, Krškega, in drugih pomembnih središč delovanja protestantov 16.stoletja.
- 1.12. Evangeličanske Cerkve in drugih Cerkva, da predstavijo povezanost verskega, jezikovnega in kulturnega dela Trubarja in njegovih; posebej Evangeličanske cerkve s predvidenimi »Trubarjevimi dnevi« v Ljubljani (6. do 8.junija 2008) in srečanjem v Bad Urachu, mestu odločilne Trubarjeve izdajateljske dejavnosti, s predstavniki Evangeličanske cerkve v Nemčiji (18/19 julij 2008).

2. Društvo samo ali v sodelovanju organizira:

2.1. Posvetovanje in ciklus predavanj v Trubarjevem letu

- 2.1.1 Posvetovanje »Slovenci na začetku in koncu Gutenbergove galaksije: Trubar in internet ?« (Maribor, junija 2008, v sodelovanju mariborske podružnice SPD, Slovenskega društva Informatika in Zveze kulturnih društev Maribor).
- 2.1.2 Teme ciklusa predavanj v Ljubljani in seznam predavateljev v veliki meri izhajajo iz revije "Stati inu obstati": posebej se angažirajo mlajši sodelavci
- 2.1.3 Dogovori se z Evangeličansko Cerkvijo, Slovensko Matico, Društvom slovenskih pisateljev, za vsebinsko sodelovanje in prostore; dogovori se s Trubarjevim antikvariatom za uporabo njihovega atrija, morda tudi z Abecedarijem za kako prireditve na Ribjem trgu.

2.2 S pobudo podružnic: kulturne prireditve in predavanja, še posebej v krajih, kjer je Trubar neposredno deloval.

2.3 Na spletu: besedila, ki olajšujejo poznavanje in razumevanje Trubarja in protestantizma one dobe in njegovih rezultatov za slovensko formiranje in razvoj; spletna besedila se obračajo

- tudi na šole, dajejo učiteljem in dijakom oporo pri morebitnih obveznih izbirnih vsebinah
- 2.4 Počastitev vseh krajev, kjer je izpričano deloval Trubar: v Ljubljani cvetje na Trubarjev spomenik, na vogal Levstikovega trga; na Ribji trg; pred Kresijo (v spomin na protestantsko cerkev sv. Elizabete); s sodelovanjem podružnic v drugih Trubarjevih krajih
- 2.5 Izletniška dejavnost ob 500-letnici
- 2.5.1 Društveni izlet (3 dni, september 2008) po Trubarjevih poteh v Sloveniji in zamejstvu s spominskimi srečanji in kulturnimi prireditvami v sodelovanju z lokalnimi dejavniki (navezava na 2.2 in 2.6.2)
- 2.5.2 Društveni izlet (3 dni in pol, maj 2008) v Nemčijo na relaciji: Murska Sobota-Ljubljana-Nürnberg-Tübingen/Derendingen- Bad Urach- Kempten-Ljubljana-Murska Sobota s spominskimi srečanji in obeležitvami v sodelovanju s slovensko Evangeličansko cerkvijo ter cerkvenimi, mestnimi in univerzitetnimi dejavniki v Nemčiji (navezava na 1.12, 2.6.1. in 2.6.4)
- 2.6 Mednarodna dejavnost
- 26.1 nadaljevanje projekta postavitve Trubarjevega obeležja v Kemptenu v sodelovanju z Evangeličansko cerkvijo
- 26.2 organizacija prireditve v Trstu (sodelovanje s kulturnimi organizacijami zamejskih Slovencev in z našo Evangeličansko cerkvijo ter njenimi zvezami v Trstu)
- 26.3 sodelovanje z ustanovami na Dunaju (Slovenski znanstveni inštitut, Avstrijska nacionalna biblioteka: predavanje o slovenskih protestantskih tiskih)
- 26.4 obnovitev stikov z ustanovami v Tübingenu
- 26.5 vzpostavitev sodelovanja s švicarskimi ustanovami, ki se posvečajo reformaciji
- 26.6 obveščanje mednarodne javnosti, posebej v Nemčiji, Švici in Avstriji s posebej za ta jubilej pripravljenim gradivom.

3. Društvo bo nadaljevalo z že potekajočimi dejavnostmi:

Sodelovanje na povabilo pri proslavah Dneva reformacije in angažiranje predavateljev tudi za druge prireditve v tem letu (po zmožnostih).

Sodelovanje pri izdajanju Zbranih del Primoža Trubarja.

Izdajanje revije Stati inu obstati, ki bi v jubilejnem letu in po njem posebej zbirala in objavljala gradiva, nastala v zvezi z jubilejem (gradiva s posvetov, predavanja...)

Pohod preko meja :Slovenija –Avstrija –Madžarska- Slovenija

Priprava pregledne razstave del slikarske kolonije

Sodelovanje z »Manufakturo Mojster Janez« pri prireditvah doma in v tujini.

Ustanavljanje in poživitev dela podružnic.

Akcije za pridobitev sponzorstva (in rednega financiranja revije)

Organizacijske sugestije:

Za dejavnosti pod 1. predsednik, izvršni odbor, kolegij.

Za dejavnosti pod 2.1.1 Pivec, 2.1.2 Kerševan + delovna skupina (Kmecl, Voglar, Debenjak, Mesarič).

Za dejavnosti pod 2.2. podružnice, koordinira Pojbič.

Za dejavnosti pod 2.3. delovna skupina (dober strokovnjak za splet + ekipa za vsebine)

Za dejavnosti pod 2.4. Pirc-Marjanovič, Ala Peče

Za dejavnosti pod 2.5. Zore

Za dejavnosti pod 2.6. Glavan, Kmecl, Rajšp, Zore

10.4..2007